

[Indenrigs- og boligministeren.]

overdrive dette begrebs betydning, men det ærede medlem har på den anden side selv været meget agtpågivende overfor det, da han to gange, såvidt jeg husker, i løbet af året 1950 har udsendt advarsler i cirkulæreform til kommunalbestyrelserne om det. Jeg vil gerne give det ærede medlem ret i, at det er ensidigt at tale om sortbørslønninger. Jeg tror, at jeg selv i den tale, som det ærede medlem gjorde bemærkninger om, brugte udtrykket: sortbørslønninger og avancer, for det er jo klart, at i den udstrækning, hvori salærerne forhøjes på grund af disse ekstraordinære tillæg til lønningerne, er begge parter lige skyldige.

Det ærede medlems tale indeholdt iøvrigt nogle råd til mig, som jeg skal skrive mig bag øret. Han rådede mig især til opmærksomt at følge udviklingen på bolignødens område og spurgte mig, om jeg ikke allerede havde truffet bolignødens tragedie. Jeg vil dertil sige, at jeg har stået overfor bolignødens tragedie mange gange, før jeg blev det ærede medlems afløser; men det, der er det tragiske i den boligpolitik, som føres her i landet, er, at de unge, som nu bor sammen med deres forældre, og som derfor oplever neuroserne og familiesammenholdets skibbrud, ikke har råd til at betale lejerne i de bygninger, vi opfører. Derfor mener jeg, at det er berettiget, at de midler, som vi får til disposition, strækkes mest muligt, d. v. s. at de dyreste projekter må opgives til fordel for de billigste.

Ja, siger det ærede medlem, men er der ikke noget inkonsekvent i, at man, samtidig med at man vil billigøre byggeriet, forhøjer ydelsen. Det ærede medlem kunne, set fra en vis synsvinkel, have ret. Forhøjelsen af ydelsen har imidlertid efter min mening den opgave at skille os af med de projekter, som ikke kan klare sig. Derved skulle vi komme i den situation, at det antal projekter, det antal lejligheder, der igangsættes, uden at man behøver det omfattende restriktionssystem, som det ærede medlem på dette punkt måtte betjene sig af, formindskes, således at byggeperioden kan forkortes ved, at arbejdskraften, som vi får til disposition, er tilstrækkelig stor til at gennemføre byggeriet på normal tid.

Det ærede medlem stillede mig spørgsmålet om, hvorfor jeg i alt fald ikke ved denne forhøjelse af ydelsen havde skånet det høje sociale byggeri. Det, der er tale om, er afdrag, som det pålægges byggeriet at yde. Jeg tror, det er klogt, også set ud fra det ærede medlems almindelige byggepolitiske synspunkter, at vi nu begynder at prøve

på at få en realitet i det, man kalder byggefondens. Forudsætningen for at få en realitet ud deraf må være, at boligmassen stadig afkaster afdrag til fordel for nyt byggeri. Jeg vil i anledning af det ærede medlems bemærkninger i det hele taget både med hensyn til beskæftigelsen og med hensyn til spørgsmålet om, hvor stor statslånevirk-somheden nu skal være, sige, at jeg fra det ærede medlem har arvet en pukkel, hvis jeg må bruge det udtryk, på 3 500 lejligheder, som man har lovet statslån, og som kun ligger og venter på en igangsættelsestilladelse. Jeg tror, at vi uden at bryde rytmen i byggeriet og uden at løbe nogen risiko for arbejdsløshed — tværtimod — kan tillade os et noget langsommere tempo med hensyn til udstedelse af tilsagn om statslån, fordi vi skal have slidt denne pukkel af.

Det ærede medlem mente iøvrigt, at jeg skulle have afventet virkningerne af det store økonomiske skatteforlig, før der blev truffet dispositioner som disse ydelsesforhøjelser og den lidt strammere lånepolitik fra statens side.

Efter min mening vil det, netop sålænge virkningerne af skatteforliget ikke har vist sig, netop sålænge vi må leve i en vis frygt for, at de ikke vil føre til de økonomiske mål, vi alle håber de vil kunne føre til, være særlig naturligt at vise nogen tilbageholdenhed med hensyn til, hvad man sætter i gang også på dette område.

Det ligger ikke indenfor min tanke, at den økonomi, som efter min opfattelse bør vises med hensyn til det byggeri, der får statslån, skal give sig udslag i skrabet byggeri. Jeg er ikke tilhænger af tanken om at vende tilbage til kakkelovnshusene, som jeg har set fremsat i den senere tid. Det skal være byggeri med godt og ordentligt udstyr, og det ærede medlem vil give mig ret i, at det godt kan opnås til en betydeligt lavere pris end den, Bellahøjeksemplet viser os. Og det ærede medlem ved sikkert også, at der i boligministeriet kan findes ansøgninger fra andre byggeforetagender, som vel ikke er så højt oppe som Bellahøj, men som dog befinder sig så højt oppe på skalaen, at det vil være nyttigere at bruge pengene til oyggeforetagender, hvis økonomiske krav er mindre.

Jeg er enig med det ærede medlem hr. Søren Olesen i, at de sager, som ikke er blevet afgjort inden udstedelsen af cirkulæret af 28. november, må underkastes individuel behandling, men her er kun tale om en vis individuel behandling, idet forudsætningen bør være den, at der i forvejen — altså før dette cirkulæres dato — fra bolig-